

“Alfa”çılar Teleradionu niyə susdurmuşdular?

Qanlı 20 Yanvar hadisələrində cinayət zəncirinin ilk halqası “Alfa” təxribat qrupunun Azərbaycan Dövlət Televiziyasının enerji blokunu partlatması olub. Beləliklə də, insan hüquqlarına kobud təcavüz sayılan bu əməlin nəticəsi olaraq respublika ictimaiyyəti operativ informasiyadan məhrum olub və vətəndaşlar baş verən hadisələri vaxtında öyrənə bilməyiblər.

Həmin dövrdə televiziyanın baş rejissoru olan Xalq artisti Vasif Babayev hadisənin canlı şahidlərindən və zərərçəkmişlərindəndir. Onun dedikləri:

– Ölkədə baş verən mürəkkəb siyasi-ictimai proseslər dövlətin əsas və yeganə televiziya kanalından daha aydın görünürdü. Həmin gün azadlıq mücahidləri elan etmişdilər ki, axşam “Xəbərlər”ində izdihamlı mitinqdən reportaj və hərbi təcavüz barədə mühüm məlumatlar veriləcək. Ona görə də Moskvadan gəlmiş Y.Primakov, A.Girenko və V.Mixaylovun göstərişi ilə axşamüstü təcavüzkar sovet ordusu hərbiçilərinin ilk işi Azərbaycan xalqını informasiyasız və insanları baş verəcək hadisələrdən bixəbər qoymaq üçün respublikada yeganə televiziyanın enerji blokunu partlatmaq oldu. Onların qəsdı bu idi ki, 20 Yanvar qətləminin təfərrüatları dünya ictimaiyyətdən gizlədilsin, bu məkrli

qalırdı. Əsas video-məlumatlar, təbii ki, xalqın müstəqillik hayqırıqları ilə keçirdiyi azadlıq mitinqlərə həsr olunmuşdu. Amma bir anda dəhşətli partlayış baş verdi. Binaları qatı tüstü bürüdü. Sən demə, həmin anlarda enerji blokunda cinayətin şahidi olan mühəndislər Viktor Romanov və İbrahim Hüseynov da tutularaq harasa aparılıbmış. İşıqlar sönmüş, hər tərəf zülmətə qər qalmışdı.

Beləliklə, enerji bloklarına yerləşdirilən bombalar oranı tamamilə darmadağın edib. Televiziyanın yayımı isə anındaca kəsilib. Həmin vaxt orada bloklara nəzarət edən iki mühəndis ub. Onlar silahlılar tərəfindən tutularaq aparılıb. Elə bu səbəbdən də hadisədən televiziya olan işçilər xə-

bərsiz qalıblar.

Bu sətirlərin müəllifi də o zaman AzTV-də çalışırdı. Artıq bir neçə ay idi ki, Teleradio Verilişləri Komitəsinin hərbiçilər və silahlı tanklar qoruyurdu. Hərbiçilər, adətən, kollegiya zalında dislokasiya olunurdular. Hadisə baş verən gün isə onları “Alfa” qrupunun hərbiçiləri əvəz etmişdilər. Onlar da izi itirmək üçün aradan çıxmağa başlamışdılar.

Vasif Babayev deyir ki, yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Sovet işğalçı ordusu Bakı şəhərini gülləbaran tutdu.

– Gecə saat 1-ə işləmiş idarədən çıxıb evə gəldim. Şəhəri diri gözlü açdım, sübh tezdən işə hazırlaşarkən, evimə naməlum şəxs zəng edib dedi ki, iki işçiniz – Romanov və Hüseynov milis idarəsindədirlər, onları buraxmırlar. Sonra: “Yubansanız, partlayışı sizin boynunuza yıxacaqlar” – dedi. Evdən işə gedərkən həyatımın ən ağır, ən çətin, ən dözülməz anlarını yaşadım. Böyükdən balacaya hər kəs ağlayır, qadınlar saçlarını yolurdular. Özilmiş məşinlər, avtobuslar, köşklər, ağaclar... Tele-sirkətə çatanda artıq Dövlət Təhlükəsizliyi

Komitəsinin əməkdaşları orada idilər.

Dövlət Teleradio Komitəsinin sədr müavini Fuad Tarıverdiyev və mən bəzi vətənpərvər televiziya operatorlarına tapşırıq verərək onları Bakı küçələrinə, xəstəxanalarına, morqlara, idarələrə, faciə baş verən yerlərə çəkilişə göndərdik. O günlər AzTV-nin bəzi operatorlarının, o cümlədən, Ələkbər Muradov, Seyidağa Mövsümov, Rəsul Babayev, İzzət Əzizov, Fikrət Qafarov, Adil Bunyadov və Zəhid Bağirovun işlərini xüsusi ilə qeyd etmək istəyirəm. Onların çəkdiyi kadrlar bu gün də bütün dünya ekranlarında göstərilir, sovet kommunist rejiminin siyasətini və qəddarlığını bir daha ifşa etdirirlər.

– Tutulub aparılan enerji mühəndisləri də həmin gün buraxıldı...

– Bəli. Televiziya jurnalisti rəhmətlik Cavanşir Cahangirov, operator Ələkbər Muradov, mən və DTK-nın əməkdaşı Məmmədali Əliyev, DTK-nın maşınında milis idarəsindən Romanovu və Hüseynovu televiziya gətirdik.

Cavanşir dərhal partlayışa məruz qalmış enerji blokunun fonunda onlardan müsahibə aldı. İbrahimi Viktor təsadüfən sağ qalmışdılar. Sonralar istintaq müəyyən etdi ki, onları partlayışdan sonra məhv etməliydilər. Amma nəse alınmayıb. Mühəndislərin müsahibələrindən və istintaqa verdikləri ifadələrdən bütün qaranlıq suallara cavab tapıldı...

Sonrakı günlər televiziya işçilərinə yayıma başlamaq, amma tətbiq olunan fəvqəladə rejimə ciddi surətdə əməl etməklə, təcavüzkarların maraqlarına xidmət edən xəbərlər yayımlanmaq tapşırıldı. Senzura son dərəcə gücləndirildi. Yanvarın 26-da isə “cızığından çıxanlar” – Vasif Babayev və daha 3 teleradio işçisi də daxil olmaqla, ümumilikdə 46 azərbaycanlı həbs edilərək, Rusiyaya aparıldı. Yalnız ertəsi gün, yanvarın 27-də Azərbaycan televiziya sətərlər daxilində yayıma başladı.

Xatırladaq ki, Vasif Babayevgil – 46 nəfər tutularaq döyülə-döyülə təyyarə ilə Krasnodara, oradan isə qatarla Ulyanovsk şəhərinə aparılıblar. İsgəncələr verərək, dişlərini də sındırıblar. Həbs müddəti 1 ay çəkib. O çətin və əzablı günlərdə Ulyanovskda yaşayan azərbaycanlılar onlara hər cür köməklik göstərirlər.

Beləcə, televiziyanın enerji blokunu partlatmaqla Azərbaycanı informasiya blokadasına almaq əməliyyatı da xalqımızın iradəsini qıra bilməyib.

missiya qüsursuz yerinə yetirilsin və təqsis günahsız televiziya işçilərinin üzərinə yıxılsın.

Xalq artisti deyir ki, həmin vaxt işçilərin çoxu getmişdi. Odu ki, jurnalistlər Telman Qafarov və Ali Mustafayev işə çağırıldılar ki, birgə “Xəbərlər” proqramını efirə hazırlasınlar. Jurnalist Rafiq Ağayev “Reuters” informasiya agentliyi ilə telefonla danışdı. Axşam proqramının əsas xəbərlərinin montajı artıq son mərhələdə idi. Saat 20:00-da efirə gedəcək “Xəbərlər”in başlamasına yarım saatdan bir az çox vaxt